

DX-1901250502040401

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

April - 2022

Economics

(Labour Economics-2)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 ઔદ્યોગિક સંબંધોનો ખ્યાલ સમજાવો. ઔદ્યોગિક સંબંધોનું મહત્ત્વ ચર્ચો. 14

અથવા

1 ઔદ્યોગિક ઝઘડાનો ખ્યાલ સમજાવી, તેના કારણોની ચર્ચા કરો. 14

2 ભારતમાં શ્રમિકો માટેની વિવિધ સામાજિક સલામતીની યોજનાઓ સમજાવો. તેનું મૂલ્યાંકન કરો. 14

અથવા

2 ભારતમાં બાળમજૂરીના કારણો અને તે અંગેની કાનૂની જોગવાઈઓ વિષે ચર્ચા કરો. 14

3 ભારતમાં શ્રમ સંગઠનોનો વિકાસ અને માળખું તપાસો. 14

અથવા

3 ભારતમાં શ્રમ સંગઠનોની સમસ્યાઓ વિગતે સમજાવો. 14

4 અસંગઠિત ક્ષેત્રના શ્રમિકો માટેનો કાયદો 2008 સમજાવો. તેની સમીક્ષા કરો. 14

અથવા

4 ભારતમાં સ્ત્રી શ્રમિકોના મુખ્ય પ્રશ્નો વિગતે સમજાવો. 14

5 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) 14

(1) ઔદ્યોગિક શાંતિ મેળવવાના પગલાંઓ

(2) શ્રમ સંગઠનના કાર્યો

(3) બંધુઆ મજૂર નિર્મૂલન ધારો - 1976

(4) ભારતમાં મહિલા કામદારો માટેની રક્ષાાત્મક જોગવાઈઓ.

DX-1901250502040401]

1

[Contd...

ENGLISH VERSION

1 Explain the concept of industrial relation. Discuss the importance of industrial relation. 14

OR

1 Explain the concept of industrial disputes, discuss its causes. 14

2 Explain the different social security schemes for labour in India. Evaluate it. 14

OR

2 Discuss about causes and legislative provisions of child labour in India. 14

3 Examine the growth and structure of labour union in India. 14

OR

3 Explain in detail the problems of trade unions in India. 14

4 Examine the unorganized workers social security Act 2008. Evaluate it. 14

OR

4 Explain in detail the major problems of working women in India. 14

5 Write Short Notes (Any Two) 14

(1) Steps to achieve industrial peace

(2) Functions of trade union

(3) The Bonded Labour System (Abolition) Act 1976

(4) Protective Provisions for women employees in India